

Nr 303.

Av herr **Lindhagen**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående åläggande av skyldighet för ägare av fastighet i stad att utgiva ersättning för anläggning av gata och kloakledning så ock att i visst fall upplåta mark till gata.*

I anledning av propositionen nr 209 om skyldighet för ägare av fastighet i stad att utgiva ersättning för anläggning av gata m. m. får jag åberopa interpellationen av den 10 januari 1925 i första kammaren, Stockholms fastighetsnämnds tomträttsdelegerades betänkande, dagtecknat den 30 december 1924, Stockholms stadsfullmäktiges framställningar till Konungen med anledning av fastighetsnämndens skrivelser i ämnet den 27 februari och den 2 december 1925, mitt särskilda yttrande i nämnden vid sistnämnda tillfälle samt diskussionen i stadsfullmäktige.

Åtskilliga detaljer i förslaget skulle kunna påkalla övervägande, men jag inskränker mig till följande huvudsakliga erinringar.

Man kan säga, att lagförslaget innefattar en modern lag. Den innehåller nämligen huvudsakligen ett överlämnande åt regeringen att efter gottfinnande avgöra vad som kan vara »lämpligt samt överensstämma med rättvisa och billighet». Med andra ord, lagen innehåller ett fastslående av administrativt godtycke. Lagarnas uppgift är dock, till skillnad från Konungens ekonomiska lagstiftning, att stadga positiva rättsregler till efterrättelse för alla och således även för regeringen. Den rätt, som här bör fastslås, är skyldighet för enskilda jordägare, likaväl som skett för Stockholms stads tomträttshavare, att vidkännas utgifterna för anläggning av gata och ledningar, vilka förmåner komma främst tomterna till godo. Denna rättsgrundsats åtminstone bör således positivt uttalas i 1 och 3 §§, varigenom den blir gällande även för 2 §.

Vidare föreslås i 1 §, att tomtägare endast må belastas med kostnad för gatuanläggning framför sin tomt, och även därifrån göras i andra styckets tredje och särskilt fjärde moment betydande och svävande undantag. I Stockholms förvaltning hava vi alla klart för oss, att denna sak ej kan ordnas lämpligt och rättvist på annat sätt än så, att för ett visst större lämpligt område totalsumman av kostnaderna fördelas på tomterna efter dessas storlek, belägenhet och antalet eldstäder, som fått uppföras å tomten. Förslaget är otympligt samt orättrådigt både mot tomthavare och staden. En ändring häri är nödvändig, om lagen skall få sin avsedda betydelse.

På Stockholms stads lantegendomar lägges även kostnad för vattenledningar och gasledningar på tomtmarken. I fråga om vattenledningarna dock för närvarande endast för halva beloppet. Det finns väl ej någon rimlig anled-

ning, att lagen skall utesluta möjlighet till sådan ersättning, när anläggningskostnaden ej kan gottgöras av förbrukningsavgifterna. Gas kan ju lättare undvaras i trädgårdsstäder, men icke vattenledning. Därför bör åtminstone den icke betäckta delen av vattenledningskostnaden få även enligt lagen gottgöras. Bestämmelse därom bör införas i 2 och 3 §§.

Förslagets 4 § är anmärkningsvärd. Den återfinnes icke ens i departementets sakkunniges förslag. Det ligger väl ingen rimlighet uti, att ej avtal mellan stad och jordägare skall få äga laglig giltighet, om det går utöver vad lagen medgiver. Förslaget är för övrigt så snävt avfattat till nackdel för särskilt de stora städerna, att möjlighet av en sådan komplettering måste anses väl befogad. Stockholms stad har lyckats understundom att på grund av sin makt över stadsplanen träffa avtal med ägare av ännu ej tomtindeld eller bebyggd mark att betala full ersättning i det närmaste, på sätt sker med lantegendomarna, och därvid även för vattenledning. En sådan möjlighet skulle således hädanefter betagas staden.

Det hemställes således,

att riksdagen ville besluta följande ändringar och tillägg i det genom propositionen nr 209 framlagda lagförslaget:

1:o) I 1 och 3 §§ utskrivs positivt på lämpligt ställe, att staden är berättigad att bekomma ersättning för de arbeten, om vilka lagen ger föreskrift;

2:o) I 1 och 2 §§ utgår stadgandet, att tomtägare endast må belastas med kostnad för gatuaneläggning m. m. framför sin tomt, och möjliggöres kostnadens fördelning på ett större område;

3:o) I 2 och 3 §§ tillägges, att den skall gälla även för vattenledningar;

4:o) Stadgandet i 4 § utgår;

5:o) Eventuella följdändringar av berörda yrkanden vidtagas.

Stockholm den 8 april 1926.

Carl Lindhagen.

I motionens syfte instämma:

Arvid Thorberg.

A. C. Lindblad.